

اقتصاد

افزایش غیرتورمی نرخ ارز

شواهد بازار خودرو

شرق؛ با اینکه نرخ ارز در پنج ماه اخیر حدود ۵۰ درصد افزایش پیدا کرده اما قیمت دارایی‌ها و کالاها و خدمات مورد استفاده عموم مردم بسیار کمتر افزایش داشته است.

نکته مهمی در این موضوع وجود دارد که باید در نظر گرفت: افزایش نرخ ارز هنگامی مخرب رفاه عمومی است که قیمت کالاها و خدمات مصرفی مردم را افزایش دهد، اما می‌بینیم در این پنج‌ماهه درست است که نرخ ارز بالا رفته، ولی به دلیل سیاست‌های مطلوب دولت، سطح عمومی قیمت کالاها و خدمات مصرفی کمتر از ۱۵ درصد افزایش داشته است. در بازارهای خاص مثل خودرو هم اگر آمار و ارقام قیمت‌های انواع خودرو در این پنج ماه را بررسی کنیم، می‌بینیم که رشد قیمت این‌گونه کالاهای بادوام هم بسیار کمتر از رشد نرخ ارز بوده است. بررسی‌های نشان می‌دهد قیمت خودروهای داخلی فقط حدود ۱۵ درصد بالا رفته و قیمت بسیاری از خودروهای خارجی از این هم کمتر رشد داشته است.

ایسن نتیجه در حالی اتفاق افتاد که دولت اجازه داد قیمت دولتی خودروهای داخلی افزایش یابد. به خاطر بیابورد هنگامی که این اجازه منتشر شد، بسیاری چنان هیاهو به پا کردند که انگار قیمت‌ها قرار است در بازار آزاد چند برابر شود. اما چنین نشد. اینکه چرا به موازات بالارفتن نرخ ارز، قیمت خودرو در ایران افزایش نیافت، به دلیل اقدامات مطلوبی است که دولت در این پنج ماه انجام داد. از جمله اقدامات زیر: اقدام مهمی که در بازار خودرو انجام شد تا اثرات تخریبی افزایش احتمالی موضوعی بود که سال‌ها به رفاه مردم ایران آسیب زده بود تا اینکه در ماه‌های اخیر این ممنوعیت تا حدودی کنار گذاشته شد و به مدیریت قیمت در بازار خودرو کمک مستقیم کرد. اقدام دوم این بود که رانت خودرو ناشی از قیمت‌گذاری دولتی در این ماه‌های اخیر کاهش پیدا کرد و خودروسازها توانستند تولید بیشتری انجام بدهند و سفته‌بازی در بازار خودرو محدود شد، بنابراین دیدیم که ثبات خوبی به این بازار برگشت. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میانگین تعداد فروش ماهانه از طرف شرکت ایران‌خودرو در پنج ماه اخیر به ۴۷ هزار دستگاه رسیده، درصورتی‌که این رقم در شش‌ماه ابتدای سال ۱۴۰۳ کمتر از ۴۰ هزار دستگاه بود. نکته جالب این است که ایران‌خودرو فقط در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ بیش از ۶۰ هزار دستگاه خودرو به فروش رسانده و بنا بر فروش ماه آخر می‌توان نتیجه گرفت که این افزایش تولید و فروش ادامه خواهد داشت.

شرکت سایپا نیز چنین روندی دارد و میانگین فروش شش‌ماه ابتدایی سال، ماهانه ۲۵ هزار دستگاه بوده و پنج ماه اخیر به بیش از ۲۹ هزار دستگاه افزایش یافته است. این نتایج نشان می‌دهد که اقدامات دولت در ماه‌های اخیر به صورت عملی روی تولید در صنعت خودرو اثر مثبت گذاشته است. یک اقدام دیگر این بود که با برنامه‌هایی که در صنعت خودرو برای واگذاری مدیریت شرکت‌های شیدولتی به بخش خصوصی واقعی انجام شد، دورنمای تولید خودرو در کشور بهبود پیدا کرد. برای مثال مشابه کردیم که مدیریت ایران‌خودرو پس از سال‌ها به بخش خصوصی حقیقی واگذار شد و دست رانت‌جوییان از قیمت‌گذاری دولتی و استخدام‌های دولتی از این شرکت کوتاه شد. به‌همین دلیل دورنمای جذابی برای شرکت‌های خودروسازی ایران پدیدار شد و نتهت‌ها عموم مردم امیدوار شدند که کیفیت خودروهای داخلی بهبود پیدا کند، بلکه سهام‌داران نیز به بازدهی آینده سهام شرکت امیدوار شدند.

خبر

جزئیات جدید نمایشگاه بهاره

نایب‌رئیس اول اتاق اصناف تهران از جزئیات جدید نمایشگاه بهاره خبر داد و گفت نمایشگاه بهاره در تاریخ ۱۵ تا ۲۵ اسفندهه برگزار می‌شود و کالاها ۱۵ تا ۲۰ درصد ارزان‌تر به دست مردم می‌رسد. به گزارش «شرق»، نمایشگاه بهاره اصناف یک هفته با تأخیر برگزار می‌شود. محمدرضا فرجی تهرانی، نایب‌رئیس اتاق اصناف تهران گفت: در آستانهٔ عید نوروز و ماه رمضان و دست‌رسی راحت‌تر مردم به نمایشگاه مصلی تهران و ارم سبز با ارگان‌ها چانه‌زنی کردیم. از این رو این دو نمایشگاه در لیست نمایشگاه‌های بهاره قرار دارند. هرچند پیش‌تر رئیس اتاق اصناف تهران از منتفی‌شدن برگزاری نمایشگاه در مصلای تهران و ارم سبز خبر داده بود اما در انتشار خبر رئیس اتاق اصناف تهران اشتباهاتی انجام شد؛ چراکه نمایشگاه در تاریخ‌های ۱۵ تا ۲۵ اسفندماه برگزار خواهد شد. او با اشاره به فرایند نظارتی این نمایشگاه اظهار گفت: وزارت معارف و بازرسی این رویداد بر عهده اتاق اصناف، اتحادیه‌ها و سازمان‌های مختلف است تا روند برگزاری آن به بهترین شکل انجام شود. نایب‌رئیس اتاق اصناف با توصیه به متقاضیان دریافت غرفه گفته است: افرادی که دارای جواز کسب هستند و قصد شرکت در نمایشگاه را دارند، لازم است برای دریافت غرفه به نمایشگاه ارم و اتاق اصناف مراجعه کنند. فرجی ادامه داد: هدف ما این است که کالاهای باکیفیت با قیمت مناسب به دست مردم برسد. در این نمایشگاه قیمت‌ها به طور میانگین ۱۰ تا ۱۵ درصد پایین‌تر از بازار تعیین شده است، اما مهم‌تر از کاهش قیمت، ارائه کالا‌هایی با قیمت منطقی و کیفیت مناسب است. مردم می‌توانند در نمایشگاه ارم بهترین کالاها را با مناسب‌ترین قیمت تهیه کنند. نایب‌رئیس اول اتاق اصناف تهران به مشکلات غرفه‌داران در نمایشگاه‌های بهاره اشاره کرد و گفت: وقتی برای یک نمایشگاه ۱۰روزه، مبلغ ۲۵ میلیون تومان از هر غرفه‌دار دریافت می‌شود، اولین نکته این است که بسیاری که دارای مغازه‌های کوچک ۱۰ تا ۱۰۱ متری در مناطق مسکونی به‌ویژه در مناطق متوسط و پایین شهر هستند، نمی‌توانند کسب‌وکارشان را تعطیل کنند و در نمایشگاه شرکت کنند. از طرف دیگر، غرفه‌دارانی که در نمایشگاه حضور دارند، علاوه‌بر هزینه غرفه، باید هزینه‌های دیگری همچون ایاب و ذهاب، خورد و خوراک و سایر مخارج را نیز بپردازند. این مسئله باعث می‌شود هزینه تمام‌شده‌شان افزایش پیدا کند. فرجی تهرانی در بخش دیگر سخنانش درباره برگزاری نمایشگاه بهاره و تأثیر آن بر صنوف گفت: من پیش‌تر هم در مصاحبه‌هایم اعلام کرده بودم که اگر دستور مصلحت رئیس جمهور مبنی بر برگزاری نمایشگاه بهاره نبود، نظر شخصی بنده این است که این نمایشگاه چیزی جز اجحاف در حق صنوف نیست.

این در حالی است که اصناف در ماه‌های پایانی سال، به‌ویژه اسفندماه، بیشترین درآمد خود را دارند و نمایشگاه‌های بهاره عملاً به کسب‌وکار آنها ضربه می‌زند، اما ما مکلف به اجرای دستور مستقیم و فقط می‌توانیم بر روند برگزاری و اجرای صحیح آن نظارت کنیم. امیدوارم در سال‌های آینده این روند اصلاح شود. نایب‌رئیس اتاق اصناف درباره چرایی به تعویق افتادن نمایشگاه بهاره گفت: رئیس اتاق به دلیل گرفتاری‌های موجود، معمولاً نامه‌نگاری‌ها را مطابق پروتکل اداری، از طریق بخش‌های مختلف انجام می‌دهند و امضای رئیس به صورت خودکار روی این نامه‌ها ثبت می‌شود. متأسفانه بخش نمایشگاهی اتاق بدون طی کردن روند قانونی و آیین‌نامه مربوط به نمایشگاه بهاره و بدون انتشار فراخوان برای مجری، طی نامه‌ای اعلام کرده که برگزاری نمایشگاه به سه سجدی که مورد تأیید کل هیئت‌رئیسه قدیم بوده‌است، به‌علاوه واگذار شده است. به دلیل تعطیلی‌ها جلسات هیئت‌رئسه به تعویق افتاد و نتوانستیم به جمع‌بندی برسیم اما برای جلوگیری از تضییع حقوق سایر مجربان و انحصار طلبی در برگزاری نمایشگاه بهاره، اقدام به نامه‌نگاری با استانداری و سازمان صمت کردیم تا این موضوع متوقف شود.

برنامه کلان اقتصادی دونالد ترامپ

او در حال طرح‌ریزی شوک ضد نیکسونی است!

ناینس‌واروفاکیس

ترجمه: بهزادملک‌پوراصل

رنج کارگر آمریکایی افزوده می‌شود. بنا بر باور ترامپ آمریکا به بهای کسب شکوه قدرت ژئوپلیتیکی برای خودش و ایجاد فرصت انباشت سود برای دیگران، رو به ضعیف‌شدن است. این ثروت‌های وارداتی به نفع وال‌استریت و دلان معاملات ملکی است و به قیمت نابودی مردمی تمام می‌شود که دو بار به او رای دادند: آمریکایی‌های ساکن سرزمین اصلی که کالا‌های «اساسی» مانند فولاد و خودرو تولید می‌کنند؛ کالاهایی که یک ملت برای کامیاب‌شدن به آنها نیاز دارد.

با این حال، حتی آنچه گفته شد نیز بدترین نگرانی او نیست. کابوس او این است که هژمونی دلار زودگذر خواهد بود. در سال ۱۹۸۸، زمانی که کتابش، «هنر معامله‌گری» را در برنامه لری کینگ و اپرا وینفری تبلیغ می‌کرد، با تأسف گفت: «ما ملتی بدهکاریم. اتفاقاتی در سال‌های آینده در این کشور رخ خواهد داد، چراکه شما نمی‌توانید مدام سالانه ۲۰۰ میلیارد دلار ضرر کنید». به مرور اعتقاد عمیق‌تری یافته است: هر زمان با کاهش برحانی^۱ خوفناک در حال نزدیک‌شدن است: هم‌زمان با کاهش نسبی تولید در آمریکا، تقاضای جهانی برای دلار سریع‌تر از درآمدهای ایالات متحده افزایش می‌یابد. در نتیجه، بهتر است ارزش دلار حتی با شتاب بیشتری رشد کند تا با نیازهای ذخیره‌ای دیگر نقاط جهان همخوانی داشته باشد. این همان وضعیتی است که نمی‌تواند برای همیشه ادامه داشته باشد.

با فراتر رفتن کسری بودجه ایالات متحده از حدی معین، خارجی‌ها دچار وحشت خواهند شد. دارایی‌های دلاری‌شان را خواهند فروخت و دنبال ارزی دیگر برای ذخیره‌کردن خواهند رفت. حال آمریکایی‌ها می‌مانند و وضعیت آشفته بین‌المللی، بخش تولیدی نابودشده، بازارهای مالی ویران و دولتی ورشکسته. این سناریوی کابوس‌وار ترامپ را متقاعد کرده که ماوریتی برای نجات آمریکا دارد: وظیفه‌ای برای ایجاد نظم نوین بین‌الملل. چکیده طرح او به این قرار است: ایجاد شوک سرنوشت‌ساز ضد نیکسونی^۲ در سال ۲۰۲۵؛ شوکی جهانی که اقدامات نیکسون در لغو سیستم برتون وودز در سال ۱۹۷۱ را که سرآغاز دوران مالی‌سازی بود، خنثی می‌کند.

کانون اصلی این نظم نوین جهانی، دلار ارزان‌تر خواهد بود که همچنان ارز ذخیره جهانی است. با این کار نرخ‌های استقراض بلندمدت ایالات متحده حتی کاهش بیشتری خواهد داشت. آیا او می‌تواند هم‌زمان هم خدا را داشته باشد (دلاری همچنان هژمون و اوراق کم‌بازده خزانه‌داری ایالات متحده) و هم خرما را (دلاری تضعیف‌شده)؟ او می‌داند که بازارها هرگز خدوبه‌خود این دو را برای او فراهم نخواهند کرد. فقط بانک‌های مرکزی خارجی می‌توانند این کار را برای او انجام دهند. اما آنها برای اینکه متقاعد به انجام این کار شوند، باید شوک نیاز دارند و این شوک همان تعرفه‌هاست که ترامپ از آن سخن می‌گوید.

مجموع این تحولات همان چیزی است که منتقدانش نمی‌فهمند. آنها به اشتباه فکر می‌کنند ترامپ بر این باور است که تعرفه‌هایش به تهیای کسری تجاری آمریکا را کاهش خواهد داد؛ در صورتی‌که او به خوبی می‌داند این‌طور نیست. فایده تعرفه‌ها از ظرفیت‌شان برای ایجاد شوک در بانکداران بزرگ خارجی برای کاهش نرخ بهره داخلی ناشی می‌شود. در نتیجه، یورو، ین و یوان در مقایسه با دلار ضعیف خواهند شد. در نتیجه (با قوی‌شدن دلار) افزایش قیمت کالا‌های وارداتی به ایالات متحده جبران می‌شود و قیمت‌هایی که مصرف‌کنندگان آمریکایی پرداخت می‌کنند، تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد. درواقع کشورهای مشمول تعرفه‌گذاری، هزینه تعرفه‌های ترامپ از پرداخت خواهند کرد.

اما تعرفه‌ها فقط مرحله نخست طرح جامع او هستند. با تعرفه‌های بالا به‌عنوان حالت پیش‌فرض جدید و با انباشته‌شدن پول‌های خارجی در خزانه، ترامپ می‌تواند زمان بگذرد تا دوستان و دشمنان در اروپا و آسیا درخواست مذاکره کنند. این زمانی است که مرحله دوم طرح او آغاز می‌شود: مذاکره بزرگ، برخلاف اسلافش، از کارت گرفته تا باین، ترامپ از نشست‌های چندجانبه و مذاکرات شلوغ بی‌زار است. او مرد مذاکرات یک به یک و مستقیم است. دنیای ایدئال او به شکل مدل مرکز و اقمار (پره‌ها) است؛ شبیه به چرخ دوچرخه که در آن هیچ‌یک از پره‌ها به تهیای تأثیر چندانی در عملکرد کل چرخ یا مرکز ندارد و قدرت در اختیار مرکز است. در این دیدگاه از جهان، او مطمئن است که می‌تواند با هر یک از پره‌ها (کشورهای دیگر) به ترتیب و جداگانه مقابله کند؛ از یک سو با وضع تعرفه‌ها و از سوی دیگر با تهدید به برداشتن سیر امنیتی آمریکا (با استفاده از آن علیه آنها). ترامپ احساس می‌کند که می‌تواند بیشتر کشورها را وادار به تسلیم‌شدن کند.

اما تسلیم‌شدن در برابر چه چیزی؟ در برابر اینکه ارزش پول ملی‌شان را بدون نقدکردن ذخایر دلاری بلندمدتی که در اختیار دارند، بالا ببرند. ترامپ نه‌تنها انتظار خواهد داشت که هر یک از اعضای طرف مذاکره، نرخ بهره داخلی را کاهش دهد، بلکه خواسته‌های متفاوتی را هم پیش‌روی هر یک خواهد گذاشت. دلاری کوتاه‌مدت‌شان^۳ را در ازای ارز خودشان (که به این ترتیب تقویت خواهد شد) بفروشند. از منطقه یورو که دلار چندانی در اختیار ندارد و مملو از اختلاف‌های داخلی است که در نهایت قدرت چانه‌زنی او را افزایش می‌دهد، ممکن است سه موضوع را مطالبه کند: نخست اینکه اروپایی‌ها موافقت کنند اوراق قرضه بلندمدت خود را با اوراق قرضه فوق‌العاده بلندمدت یا حتی دائمی تعویض کنند. دوم اینکه اجازه دهند بخشی از تولیدات صنعتی آلمان به آمریکا منتقل شود. و سوم اینکه مقدار بیشتری سلاح ساخت آمریکا بخرند.

آیا می‌توانید بپوخذند او را هنگام فکرکردن در این مرحله دوم از طرح استراتژیش تصور کنید؟ وقتی دولتی خارجی به شما خواسته‌های او تن بدهد، پیروزی دیگری را به نام خود ثبت خواهید کرد و هنگامی که برخی از دولت‌های سرکش مقاومت می‌کنند، تعرفه‌ها همچنان پابرجاست و خزانه‌داری او به جریان ثابت از دلار‌ها دست خواهد یافت که می‌تواند به هر طریقی که صلاح می‌داند، خرج کند (زیرا کنگره فقط درآمد‌های مالیاتی را کنترل می‌کند). پس از تکمیل مرحله دوم از طرح کلان ترامپ، جهان به دو اردوگاه تقسیم خواهد شد: اردوگاه تحت پوشش امنیت آمریکا به بهای ارزی قوی‌تر، که در دست دادن کارخانه‌های تولیدی و خرید صادرات ایالات متحده از جمله تسلیحات. اردوگاه دیگر احتمالاً از نظر استراتژیک به چین و روسیه نزدیک‌تر باشد، اما هنوز از طریق تجارت محدود به آمریکا متصل است و درآمدهای تعرفه‌ای منظم برای این کشور به ارمغان می‌آورد.

چشم‌انداز ترامپ در مورد نظم اقتصادی بین‌الملل مطلوب، ممکن است به‌شدت با چشم‌انداز من متفاوت باشد، اما این اختلاف مجوزی نیست برای اینکه استحکام و هدف آن را دست‌کم بگیریم؛ کاملاًاینکه اکثر میانه‌روها این کار را می‌کنند. مانند تمام برنامه‌ریزی‌های خوب، برنامه ترامپ نیز ممکن است به بیراهه برود. کاهش ارزش دلار ممکن است برای خنثی‌کردن تأثیر تعرفه‌ها در قیمت‌هایی که مصرف‌کنندگان آمریکایی می‌پردازند، کافی نباشد. با فروش دلار ممکن است آن‌قدر زیاد باشد که دیگر نتوانند نرخ بازدهی بدهی‌های بلندمدت آمریکا (نرخ سودی که دولت آمریکا برای قرض‌گرفتن باید بپردازد) را به اندازه کافی پایین نگه دارد. اما علاوه بر این ریسک‌های قابل مدیریت، این برنامه جامع در دو جبهه سیاسی در معرض آزمون قرار خواهد گرفت:

اولین تهدید سیاسی برای برنامه جامع او، داخلی است. اگر کسری تجاری طبق برنامه کاهش یابد، پول خصوصی خارجی دیگر به وال‌استریت سرازیر نخواهد شد. نگاهان ترامپ مجبور خواهد شد بین قبیله خودش، یعنی سرمایه‌داران و دلالان املاک خشمگین و طبقه کارگری که به او رای داده‌اند، یکی را انتخاب کند و به دیگری خیانت کند. در همین حال، جبهه دوم نیز کشنده خواهد شد. ترامپ که همه کشورها را به‌عنوان پره‌های چرخ خود می‌بیند، ممکن است به‌زودی متوجه شود که ناراضی‌هایی بسیاری در خارج از کشور به وجود آورده است. پکن ممکن است احتیاط را کنار بگذارد و گروه پیکس را به سیستمی مشابه برتون وودز جدید تبدیل کند که در آن یوان نقشی را که روزگاری در برتون وودز دلار ایفا می‌کرد، بر عهده بگیرد. شاید این حیرت‌انگیزترین میراث و مکافات برنامه کلان ترامپ باشد.

پی‌نوشت‌ها:

۱- یادداشت پیش‌رو در تاریخ ۱۲ فوریه ۲۰۲۵ با عنوان زیر در نشریه ان هرذ (unherd.com) منتشر شده است:
Donald Trump’s economic masterplan:He is plotting an anti–Nixon shock/Yanis Varoufakis
۲- American exceptionalism
۳- dollar overvalued
۴- tipping point
۵- anti-Nixon shock:
شوک نیکسون اشاره دارد به مجموعه اقدامات او در سال ۱۹۷۱ در براندازی غیرمستقیم نظام مالی برتون وودز و لغو یک‌جانبه قابلیت تبدیل مستقیم دلار آمریکا به طلا. نرخ ارز شناور بدون پشتوانه جایگزین نرخ ارز با پشتوانه طلا شد.

۶- short-term dollar assets: سرمایه‌گذاری‌هایی که به دلار آمریکا هستند و سررسید آنها معمولاً کمتر از یک سال است.

گزارش

درخواست‌ها برای استیضاح وزیر اقتصاد بالا گرفته است قرباتی میراث شوم

شرق؛ ماجرای استیضاح عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد، بالا گرفته است و درحالی‌که معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری مدعی است نمایندگان برای انصراف از استیضاح همتی قانع شده‌اند، حسینعلی حاجی‌دلیگانی، نماینده مجلس، خبر داده است که امضاها برای استیضاح وزیر در حال افزایش است و ملاک اصلی نمایندگان، سامانه مجلس است.

به گفته حاجی‌دلیگانی تاکنون ۱۱۴ نفر از نمایندگان برای استیضاح وزیر اقتصاد امضا داده‌اند و هیچ تزلزلی در این مسیر وجود ندارد.

او به همشهری آنلاین توضیح داده است: «نمایندگان تا پایان این فرایند و در صورت نیاز به سلب اعتماد از همتی ایستاده‌اند و موضوع اصلی دغدغه نمایندگان، وضعیت اقتصادی و سفره مردم است و همین موضوع باعث شده نمایندگان به طور جدی خواهان استیضاح وزیر اقتصاد باشند. هرچند برخی فشارها برای قانع‌کردن نمایندگان به صرف‌نظر از استیضاح وجود دارد و اگرچه ممکن است برخی نمایندگان در ظاهر بیان کنند که از استیضاح صرف‌نظر کرده‌اند، اما واقعاً هیچ‌گونه انصرافی در این زمینه وجود ندارد.»

او تأکید کرده است حساسیت نمایندگان در این زمینه افزایش نرخ ارز و تصمیمات نادرست همتی در این زمینه است.

از آن سو، فرید موسوی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، به حق «شرق» گفته است: «استیضاح، حق قانونی نمایندگان است، اما در شرایط فعلی استفاده از این ابزار برای وزیر

اقتصاد را درست نمی‌دانم. مقام معظم رهبری در صحبت‌هایشان تأکید کرده‌اند که نباید از ابزار استیضاح استفاده افراطی شود. شرایط اقتصادی نامناسب است و قابل دفاع نیست ولی بی‌انصافی است که همه تصمیم‌ها را به گردن همتی بیندازیم. بارها ارزش رفته بالا و هر بار فردی را مقصر دانسته‌ایم، در صورتی که افزایش قیمت ارز محصول مجموعه‌ای از عوامل است.»

او در ادامه گفت: «بحث ارز و وضعیتی که در ارز هست به ایراداتی که در ساختار اقتصادی ما وجود دارد برمی‌گردد. مرکز مبادله کار خودش را تازه شروع کرده باید اجازه بدهیم این کار را ادامه دهد، مگر چند بار ایران مرکز مبادله ایجاد کرده است؟ مگر چند کشور وضعیت چشم‌انداز ترامپ در مورد نظم اقتصادی بین‌الملل مطلوب، ممکن است به‌شدت با چشم‌انداز من متفاوت باشد، اما این اختلاف مجوزی نیست برای اینکه استحکام و هدف آن را دست‌کم بگیریم؛ کاملاًاینکه اکثر میانه‌روها این کار را می‌کنند. مانند تمام برنامه‌ریزی‌های خوب، برنامه ترامپ نیز ممکن است به بیراهه برود. کاهش ارزش دلار ممکن است برای خنثی‌کردن تأثیر تعرفه‌ها در قیمت‌هایی که مصرف‌کنندگان آمریکایی می‌پردازند، کافی نباشد. با فروش دلار ممکن است آن‌قدر زیاد باشد که دیگر نتوانند نرخ بازدهی بدهی‌های بلندمدت آمریکا (نرخ سودی که دولت آمریکا برای قرض‌گرفتن باید بپردازد) را به اندازه کافی پایین نگه دارد. اما علاوه بر این ریسک‌های قابل مدیریت، این برنامه جامع در دو جبهه سیاسی در معرض آزمون قرار خواهد گرفت:

اولین تهدید سیاسی برای برنامه جامع او، داخلی است. اگر کسری تجاری طبق برنامه کاهش یابد، پول خصوصی خارجی دیگر به وال‌استریت سرازیر نخواهد شد. نگاهان ترامپ مجبور خواهد شد بین قبیله خودش، یعنی سرمایه‌داران و دلالان املاک خشمگین و طبقه کارگری که به او رای داده‌اند، یکی را انتخاب کند و به دیگری خیانت کند. در همین حال، جبهه دوم نیز کشنده خواهد شد. ترامپ که همه کشورها را به‌عنوان پره‌های چرخ خود می‌بیند، ممکن است به‌زودی متوجه شود که ناراضی‌هایی بسیاری در خارج از کشور به وجود آورده است. پکن ممکن است احتیاط را کنار بگذارد و گروه پیکس را به سیستمی مشابه برتون وودز جدید تبدیل کند که در آن یوان نقشی را که روزگاری در برتون وودز دلار ایفا می‌کرد، بر عهده بگیرد. شاید این حیرت‌انگیزترین میراث و مکافات برنامه کلان ترامپ باشد.

پی‌نوشت‌ها:

۱- یادداشت پیش‌رو در تاریخ ۱۲ فوریه ۲۰۲۵ با عنوان زیر در نشریه ان هرذ (unherd.com) منتشر شده است:
Donald Trump’s economic masterplan:He is plotting an anti–Nixon shock/Yanis Varoufakis
۲- American exceptionalism
۳- dollar overvalued
۴- tipping point
۵- anti-Nixon shock:
شوک نیکسون اشاره دارد به مجموعه اقدامات او در سال ۱۹۷۱ در براندازی غیرمستقیم نظام مالی برتون وودز و لغو یک‌جانبه قابلیت تبدیل مستقیم دلار آمریکا به طلا. نرخ ارز شناور بدون پشتوانه جایگزین نرخ ارز با پشتوانه طلا شد.

۶- short-term dollar assets: سرمایه‌گذاری‌هایی که به دلار آمریکا هستند و سررسید آنها معمولاً کمتر از یک سال است.